

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ректор Херсонського державного університету,

Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ

Олександр Співаковський 2021 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування з

Оснoв загальної екології (та неоекології)

для здобуття ступеня бакалавра на 2 курс на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», базової або повної вищої освіти та осіб, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі навчальний план
(денна, заочна форми навчання)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 101 Екологія

Херсон 2021

Затверджено на засіданні кафедри географії та екології Херсонського державного університету (протокол № 8 від 09.03.2021 року).

Затверджено на засіданні приймальної комісії Херсонського державного університету (протокол № ____ від _____ 2021 року).

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Зміст програми.....	5
3. Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування з основ екології (та неоекології).....	8
4. Перелік питань, що виносяться на співбесіду з основ екології (та неоекології).....	12
5. Список рекомендованої літератури.....	13
6. Критерії оцінювання знань фахового вступного випробування (співбесіди).....	15

1. Загальні положення

Програма фахового вступного випробування з основ екології (та неоекології) складена для абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра на 2 курс на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» (базової або повної вищої освіти/ та осіб, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі навчальний план) відповідно до вимог Міністерства освіти і науки, вищої школи, галузевих стандартів, навчальних програм дисциплін циклу природничо-наукової, професійної та практичної підготовки, визначених навчальним планом і можуть забезпечити державну гарантію якості освіти.

Організація та проведення фахових вступних випробувань (співбесіди) відбувається у порядку визначеному у Положенні про приймальну комісію Херсонського державного університету.

Мета фахового вступного випробування – оцінювання ступеня підготовленості молодших спеціалістів (осіб, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі навчальний план, мають базову або повну вищу освіту) та відбір претендентів на навчання у вищому навчальному закладі за рівнем вищої освіти бакалавра.

Форма фахового вступного випробування (на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»): проводиться письмово по білетам.

Білет фахового вступного випробування з загальної екології (та неоекології) на здобуття ступеня бакалавра спеціальності 101 Екологія складається з трьох питань.

Тривалість фахового вступного випробування: на виконання відведено 80 хвилин.

Форма співбесіди (на основі базової або повної вищої освіти/ та осіб, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі навчальний план): співбесіда проводиться в усній формі у вигляді обговорення тем і відповідей на запитання згідно з програмою. Звертається увага на логічність викладу абітурієнтом своїх думок, уміння їх відстоювати.

Тривалість співбесіди: опитування одного вступника триває не більше 15-20 хвилин. За цей час вступнику надається можливість відповіді не більше ніж на п'ять питань. Підготовка вступником відповіді на питання екзаменаторів під час усної співбесіди не повинна містити завдань, що потребують розв'язання.

Результат фахового вступного випробування (співбесіди) оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів.

Перепусткою на тестування є Аркуш результатів вступних випробувань, паспорт.

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт. На екзаменаційній роботі такого вступника член фахової атестаційної комісії вказує причину відсторонення та час. При перевірці така робота дешифрується і за неї виставляється оцінка менше мінімальної кількості балів, визначеної Приймальною комісією та Правилами прийому, для допуску до участі в конкурсі або зарахування на навчання поза конкурсом, незважаючи на обсяг і зміст написаного.

Вступники, які не з'явилися на фахове вступне випробування (співбесіду) з основ екології (та неоекології) без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах і конкурсі не допускаються.

2. Зміст програми

Фахове вступне випробування з загальної екології (та неоекології) для абітурієнтів які отримують освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» та вступають до Херсонського державного університету на 2 курс для здобуття ступеня бакалавра напряму підготовки 6.040106 – Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансованого

природокористування складається з двох частин та шести блоків. Перша частина містить перелік питань з загальної екології, а друга – з неоекології.

Предметом вивчення першої частини навчальної дисципліни (загальної екології) є закономірності взаємовідносин живих організмів між собою і навколишнім середовищем, характерних як для рослин, тварин, грибів, мікроорганізмів та вірусів, так і для людини), а також структурно-функціональна організація екосистем як своєрідних утворень.

Предметом вивчення другої частини (неоекології) - закономірності розвитку, функціонування і прогнозування подальшого стану антропосфери (частини біосфери, яка використовується і видозмінюється людьми). Таким чином, мінімальна дисципліна охоплює як питання класичної екології, так і питання сучасної екології (неоекології).

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна є підґрунтям майже для всіх підфрактальних і галузевих (спеціальних) дисциплін за напрямком «Екологія». Серед них: «Екологія людини», «Екологічна експертиза», «Техноекологія», «Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище», «Геологія з основами геоморфології», «Метеорологія і кліматологія», «Гідрологія», «Ґрунтознавство», «Вступ до фаху».

Мета навчальної дисципліни – формування фундаментальних базових знань із традиційної екології та неоекології і, використовуючи знання про будову і функціонування природи нашої планети (ландшафтознавство, біологію, ґрунтознавство, геологію, гідрологію, кліматологію, географію та інші), формування здатності оцінювати сучасний екологічний стан та вміння прийняття управлінських рішень щодо охорони та захисту навколишнього природного середовища, раціонального природокористування і, в кінцевому результаті, захисту здоров'я людини і здоров'я природи Землі.

Завдання. Навчальна дисципліна «Загальна екологія (та неоекологія)» забезпечує формування базових екологічних знань, основ екологічного мислення професійного фахівця, здатного не тільки грамотно, науково обґрунтовано користуватися та захищати природу, але і здійснювати вагомий

внесок у формування масової екологічної свідомості населення, набуття необхідних умінь, щодо прийняття відповідних рішень тощо.

Згідно вимог освітньо-професійної програми абітурієнт повинен мати наступні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;
- знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування;
- здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук;
- розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Загальна екологія (та неоекологія)» є однією з провідних у системі базової вищої освіти при підготовці фахівців спеціальності 101 Екологія. Це – фундаментальна, фрактальна дисципліна, тобто вона є узагальнюючою щодо вимог формування певного об'єму фундаментальних знань майбутнього фахівця й об'єднує чітко визначену кількість навчальних дисциплін у їх органічному поєднанні, формуючи цілісність уявлень та знання щодо складових фрактальної дисципліни, відповідних змістових модулів, виховує розуміння нагальної потреби гармонійних взаємовідносин між людиною та природою.

Узагальнені фундаментальні проблеми і питання загальної та глобальної традиційної екології. Узагальнені фундаментальні проблеми і питання загальної та глобальної традиційної екології. Основні закони, закономірності, правила, принципи в екології та неоекології.

Популяційний підхід у традиційній екології. Організми, популяції, угруповання. Взаємодія між організмами та навколишнім середовищем. Взаємодія організмів між собою. Стійкість у структурі угруповання.

Екосистемний підхід у традиційній екології. Теорія екосистем у традиційній екології. Поняття про екосистему. Різновиди екосистем. Енергія екосистем. Динаміка екосистем. Біологічна продукція екосистем. Сукцесія.

Концептуальні основи неоекології. Глобальні проблеми неоекології. Основні закони, закономірності, правила, принципи в екології та неоекології. Об'єкт, предмет, методи досліджень, понятійно-термінологічний апарат неоекології. Структура неоекології. Система неоекологічних наук (сімейства, комплекси, розділи, напрямки). Першочергові екологічні проблеми в документах ООН. Пріоритетні проблеми V Всеукраїнської конференції міністрів охорони природи Європи в 2003 р. в м. Києві. Основні закони, закономірності, правила, принципи в екології та неоекології.

Проблеми екологічної безпеки. Елементи вчення про забруднення. Класифікація забруднення. Головні причини надзвичайних ситуацій. Проблеми сільськогосподарського забруднення, проблеми шумових забруднень, проблеми забруднення побутовими відходами, проблеми пилевого (аерозольного) забруднення, проблеми фізичного забруднення (електромагнітне, радіаційне, світлове, теплове). Елементи вчення про забруднення – центральне питання неоекології. Головні поняття, класифікація, наслідки.

Оцінка впливу на навколишнє природне середовище. Контроль і управління якістю середовища. Пріоритетні неоекологічні проблеми України. Особливий механізм урахування екологічних факторів у процесі проектування та після нього. Механізм контролю та управління. Правила і принципи управління якістю в Україні та за кордоном. Загальна екологічна ситуація в Україні.

3. Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування з основ екології (та неоекології)

Узагальнені фундаментальні проблеми і питання загальної та глобальної традиційної екології

1. Визначення, предмет і завдання екології.
2. Об'єкт, предмет, методи досліджень та понятійно-термінологічний апарат неоекології (сучасної екології).

3. Основні етапи розвитку екологічної науки.
4. Сучасна екологія як міждисциплінарна наука.
5. Основні екологічні закони.
6. Поняття і структурні підрозділи сучасної екології.
7. Основи системного аналізу, ієрархічність систем, рівні організації біосистем принцип емерджентності.
8. Основні етапи та методи екологічних досліджень. Техніка збору та обробки інформації.
9. Методи прогнозу в екології (експертної оцінки, екстраполяції, моделювання тощо).
10. Загальні уявлення щодо екологічних законів, правил, принципів.

Популяційний підхід у традиційній екології

11. Визначення терміну «популяція».
12. Нерівноцінність популяції.
13. Ієрархія популяцій.
14. Статичні параметри популяції: чисельність, щільність, біомаса, вікова, статева, етологічна та генетична структури.
15. Динамічні параметри популяції: народжуваність, смертність, типи росту та продуктивної ті.
16. Основні типи біотичних взаємодій між популяціями в угрупованнях і біоценозах (нейтралізм, конкуренція, аменсалізм, паразитизм, хижацтво коменсалізм, мутуалізм).
17. Поняття коеволюції.
18. Прикладні аспекти популяційної екології.
19. Генетичний поліморфізм.
20. Екологічна структура популяції (за В. М'якушко і Ф. Вольвач, 1984) .

Екосистемний підхід у традиційній екології

21. Екосистема як основний об'єкт вивчення в сучасній екології.
22. Властивості біоценозу і біотопу – основних складових (підсистеми) екосистеми.

- 23.Визначення та класифікація біоценозів. Критерії виділення біоценозів та їхні властивості. Закономірності просторового розміщення біоценозів. Принципи функціонування біоценозу.
  - 24.Поняття і визначення біогеоценозу. Структура біогеоценозу. Динаміка біогеоценозу.
  - 25.Екологічне значення першого і другого законів термодинаміки. Потік енергії та продуктивність екосистеми.
  - 26.Біохімічний кругообіг у біогеоценозі. Поняття про біохімічні цикли. Кругообіг вуглецю. Кругообіг кисню. Кругообіг води. Кругообіг азоту.
  - 27.Сучасні уявлення про біосферу. Структура і динаміка біосфери. Жива речовина і її роль в біосфері.
  - 28.Еволюція біосфери. Екосистемна теорія еволюції біосфери: когерентна та некогерентна еволюція.
  - 29.Основні біосферні кризи, їх причини та наслідки.
  - 30.Сучасний етап розвитку біосфери; проблема трансформації біосфери в ноосферу. Формування соціальної сфери як планетної підсистеми.
- Концептуальні основи неоекології. Глобальні проблеми неоекології.**
- Основні закони, закономірності, правила, принципи в екології та неоекології.**
- 31.Теоретично-методичні основи неоекології.
  - 32.Методологічна база неоекології: філософська методологія, системний підхід, структурний аналіз і синтез спеціалізованої методології.
  - 33.Структури самостійності неоекології: об'єкт, предмет і метод дослідження.
  - 34.Принципова різниця між антропосферою і соціосферою, між екосистемою і геосистемою.
  - 35.Геоекосистеми і еколого-економічні системи і інші. Відмінні риси неоекології від екології.
  - 36.Компоненти неоекології - спеціальний, біологічний, географічний, соціальний та інші.

- 37.Фундаментальна база неоекології - основні закони, закономірності, правила,принципи і гіпотези екології.
- 38.Стадії розвитку неоекології: дескриптивний (описовий), інтерпретований і конструктивний.
- 39.Статична неоекологія, динамічна неоекологія, прогнозна неоекологія.
- 40.Найбільш важливі глобальні проблеми неоекології. Ріст населення Землі, марнотратство ресурсів, отруєння і винищення всього,що забезпечує життя.

Проблеми екологічної безпеки. Елементи вчення про забруднення.

Класифікація забруднення

- 41.Першочергові екологічні проблеми в документах ООН.
- 42.Головні причини надзвичайних ситуацій.
- 43.Класифікація забруднюючих речовин. За характером надходження: локальні, точечні, площинні, лінійні. За складом: органічні, органо-мінеральні, мінеральні.
44. Важкі метали і їх визначення.
45. Рівень концентрації забруднюючих речовин. Пороговість концентрації. Допустимі рівні. Критичні рівні.
- 46.Шумове, пилове (аерозольне), фізичне (електромагнітне, радіаційне, світлове, теплове) забруднення, побутові відходи.
- 47.Екологічні основи охорони природи.
- 48.Охорона і раціональне використання природних ресурсів.
- 49.Біологічні методи боротьби зі шкідниками.
- 50.Екологічна діагностика. Концепція біоіндикації.

Оцінка впливу на навколишнє природне середовище. Контроль і управління якістю середовища. Пріоритетні неоекологічні проблеми України

- 51.Зміст оцінки впливу на навколишнє природне середовище (ОВНС).
- 52.Фактори порушення якості атмосфери (види і джерела впливу на атмосферу, трансформація забруднювальних речовин в атмосфері,

- критерії санітарно-гігієнічної оцінки якості атмосферного повітря, основні негативні наслідки забруднення атмосфери; основні напрями охорони атмосфери).
53. Основні причини порушення якості природних вод, принципи оцінки екологічного стану водних об'єктів, негативні наслідки забруднення природних вод та їх охорона.
54. Основні причини деградації родючих ґрунтів, хімічне і радіонуклідне забруднення ґрунтів та їх охорона.
55. Загальні уявлення про геологічне середовище, екологічні функції геологічного середовища, вплив геологічного середовища на стан біоти і здоров'я людини.
56. Антропогенний вплив на біоценози і проблема збереження біологічного різноманіття.
57. Природні ресурси і умови. Принципи класифікації природних ресурсів (М.Ф. Реймерс, 1990). Сучасний стан та використання природних ресурсів.
58. Канцерогени та мутагени органічного й неорганічного походження.
59. Загальна екологічна ситуація в Україні. Основні екологічні проблеми регіонів України. Механізм контролю та управління.
60. Вплив забруднень на термічний режим України. Приклади перевищення ГДК у містах України.

4. Перелік питань, що виносяться на співбесіду з основ екології (та неоекології)

1. Предмет, методи, завдання екології та неоекології.
2. Екологічні явища, стани та процеси. Екологічні стосунки (зв'язки).
3. Основні історичні етапи розвитку екології.
4. Основні екологічні закони, правила і принципи.
5. Кліматичні фактори.
6. Фактори водного середовища.

7. Концепція екології популяцій.
8. Динаміка популяцій. Взаємодія організмів всередині популяції.
9. Біоценотична структура угруповань.
10. Еволюція та становлення біосфери. Ноосфера й управління біосферою.
11. Поняття глобальних проблем і усвідомлення екологічних проблем як глобальних.
12. Характеристика глобальних неоекологічних проблем.
13. Причини та наслідки забруднення поверхневих вод і ґрунтів нафтою й нафтопродуктами.
14. Радіоактивність, види іонізуючих випромінювань, їх проникаюча здатність та вплив на здоров'я людини.
15. Особливості викидів забруднень в атмосферне повітря від рухомих джерел. Смог Лос-Анжелеського типу.
16. Причини та механізм руйнування озонового шару.
17. Адаптація живих організмів до життя в умовах урбоєкосистеми.
18. Проблема збереження дикої природи, обмеження антропогенного впливу на довкілля, відновлення деградованих техногенною діяльністю ландшафтів.
19. Причини та механізм руйнування озонового шару.
20. Розвиток менеджменту та маркетингу у сфері неоекології.
21. Екологічні проблеми космосу.

5. Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Білявський Г.О., Бутенко Л.І., Навроцький В.М. Основи екології: теорія та практикум. Навч. посібник. К.: Лібра, 2002. 352 с.
2. Гандзюра В.Г. Екологія: навчальний посібник. Вид. 3-тє, перероб. і доп. К.: Сталь, 2009. 375 с.
3. Голубець М.А. Екосистемологія. Львів: ПОЛЛІ, 2000. 315 с.

- 4.Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. Посіб. 2-ге вид., стер. К.: КОО, 2002. 203 с.
5. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 416 с.
6. Корсак К.В., Плахотнік О.В. Основи екології. навч.посібник. 2-ге вид., стереотип. К.: МАУП, 2000.168 с.
7. Кучерявий В.П. Екологія. Львів: Світ, 2000. 500 с. 25
8. Кучерявий В.П. Загальна екологія: підручник. Львів: Світ, 2010. 520 с.
9. Новиков Ю.В. Экология, окружающая среда и человек: учеб. пособ. для вузов. М.: Высш. шк., 2002. 560 с.
10. Розанов С.И. Общая экология. СПб.: Лань, 2001. 288 с.
11. Степановских А.С. Экология. М.: ЮНИТИ, 2001. 703 с.

Додаткова:

12. Гайнріх Д.,Гергт М.Екологія: dtv-Atlas.Пер. з 4-го нім. Вид. Наук. Ред.. В.В. Серебряков. К.: Знання. Прес, 2001. 287 с.
13. Диксон Д., Скура Л., Карпентер Р., Шерман П. Экономический анализ воздействий на окружающую среду. М.: ВИТА, 2000. 272 с.
14. Степановских А.С. Прикладная экология: охрана окружающей среды. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 751с.
15. Федорова А.И., Никольская А.Н. Практикум по экологии и охране окружающей среды. М.: Гуманит. Узд. Центр. ВЛАДЖОС, 2001. 2001. 288 с.
16. Чайка В.Э., Чайка В.В. Екологія.- В.: «Книга-Вега», 2002. 408 с.
17. Некос В.Ю., Некос А.Н., Сафранов Т.А. Загальна екологія та неоекологія: підручник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 596 с.
18. Одум Ю. Екологія в 2 т. М. : Мир, 1986. Т. 1. 328 с. Т.2. 376 с.
19. Сухарів С. М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Основи екології та охорони довкілля: посіб. К. : Центр навч. літератури, 2006. 394 с.
20. Тлумачний російсько-українсько-англійський словник з екології: основні терміни / Уклад. М. Д. Гінзбург та ін.; за заг. ред. А. А. Рудніка. Х., 2000. 736 с.

6. Критерії оцінювання знань фахового вступного випробування (співбесіди) з основ екології (та неоекології)

Для вступників передбачається виконання письмового фахового випробування, яке об'єктивно визначає їх рівень підготовки. За кожне питання білету абітурієнт може отримати:

- перше питання – від 0 до 30 балів;
- друге й третє питання – від 0 до 35 балів за кожне.

Загальний результат визначається як сума балів з трьох питань плюс 100. Співбесіда проводиться у формі усного опитування.

Результат фахового вступного випробування (співбесіди) оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів відповідно до критеріїв (табл. 1, 2).

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань

Характеристики критеріїв оцінювання знань	
190-200	Абітурієнт має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи географічну, економічну та екологічну термінологію. Має чіткі адекватні наукові уявлення про екологічні та географічні закономірності, вільно володіє понятійним апаратом, вміє застосовувати здобуті теоретичні знання у всіх видах екологічних завдань. Опанував методологією екологічних досліджень, вміє грамотно інтерпретувати їхні результати. Вміє самостійно провести базові методики. Обсяг теоретичних знань та практичних навичок перевищує програму дисциплін. Володіє вміннями на рівні професійної компетенції – застосовувати набуті знання у педагогічній діяльності.
165-189	Абітурієнт має системні знання з усього теоретичного курсу. Має чіткі адекватні наукові уявлення про екологічні закономірності, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Опанував методологією основних екологічних досліджень, вміє інтерпретувати їхні результати. Вміє самостійно провести деякі базові методики. Обсяг теоретичних знань та практичних навичок перевищує програму дисциплін. Володіє вміннями на рівні професійної компетенції – застосовувати набуті знання у педагогічній діяльності.
140-164	Абітурієнт має ґрунтовні знання з усього теоретичного курсу, але може допустити неточності в формулюванні понять чи при інтерпретації результатів досліджень. Вміє застосовувати набуті знання на алгоритмічному рівні, продуктивний рівень виявляється епізодично. Погано володіє вміннями доводити, пояснювати механізми екологічних процесів. Обсяг теоретичних знань та практичних навичок відповідає програмі дисциплін. Достатньо володіє вміннями на рівні професійної компетенції – застосовувати набуті знання у педагогічній діяльності.
124-139	Абітурієнт знає програмний матеріал повністю, має практичні навички

	<p>проведення основних досліджень, не може вийти за межі певної теми. При безпосередньому керівництві викладача може характеризувати взаємозв'язки та взаємозалежності в екосистемі та біогеоценозі. Рівень самостійності мислення низький: під час виконання роботи вимагає інструкцій. Орієнтується в географічній карті. Обсяг теоретичних знань та практичних навичок відповідає програмі дисциплін, але допускає помилки в обсязі до 10%. Професійна компетентність має обмеження у виконанні завдань творчого характеру.</p>
0-123	<p>Абітурієнт знає основні теми курсу, має уявлення про основні закономірності екологічних процесів, але його знання мають загальний характер. Не вміє встановлювати основні закономірності. Пояснення основних екологічних процесів відбувається на емпіричному рівні. Не вміє встановлювати логічну послідовність подій, допускає помилки у визначенні основних понять. Обсяг теоретичних знань та практичних навичок відповідає програмі дисциплін, але допускає помилки в обсязі до 25%. Професійні вміння мають розрізнений характер, що свідчить про низький рівень сформованості педагогічної компетентності.</p>

Таблиця 2

Відповідність оцінок вступних фахових випробувань 200-бальній шкалі

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 200-бальною шкалою
відмінно	190-200
добре	165-189
задовільно	140-164
достатньо	124-139
незадовільно	0-123

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (осіб, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та виконують у повному обсязі навчальний план, мають базову або повну вищу освіту), які при складанні фахового вступного випробування (співбесіди) отримали не менше **124,0** балів. Тривалість вступного випробування – 1 година 20 хвилин, співбесіди – 15-20 хвилин.

Укладач програми:

 І.І. Саренко
 голова фахової атестаційної комісії,
 доцент кафедри географії та екології,
 кандидатка біологічних наук.